Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

16 päivänä heinäkuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — Direktiivi 2004/38/EY — 13 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohta — Unionin kansalaisen perheenjäsenten oleskeluoikeus — Unionin kansalaisen ja kolmannen maan kansalaisen välinen avioliitto — Kolmannen maan kansalaisen oleskeluoikeuden säilyminen unionin kansalaisen vastaanottavasta jäsenvaltiosta poistumisen ja tätä seuranneen avioeron jälkeen — 7 artiklan 1 kohdan b alakohta — Riittävät varat — Puolison, joka on kolmannen maan kansalainen, varojen huomioon ottaminen — Kolmannen maan kansalaisten oikeus työskennellä vastaanottavassa jäsenvaltiossa riittävien varojen hankkimiseen osallistumiseksi

Asiassa C-218/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka High Court (Irlanti) on esittänyt 25.2.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 5.5.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Kuldip Singh,

Denzel Njume ja

Khaled Aly

vastaan

Minister for Justice and Equality,

Immigrant Council of Irelandin

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, varapresidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari), A. Ó Caoimh ja J.-C. Bonichot sekä tuomarit A. Arabadjiev, M. Safjan, M. Berger, A. Prechal ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 23.3.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

— Kuldip Singh, edustajinaan Senior Counsel C. O'Dwyer, Senior Counsel R. Haughton, Barrister-at-Law P. Brazil, solicitor J. Boyle ja solicitor M. Griffin,

— Denzel Njume, edustajinaan Senior Counsel M. Lynn, Senior Counsel R. Haughton, Barrister-at-Law P. Brazil ja Barrister-at-Law C. Stanley,

— Khaled Aly, edustajinaan Senior Counsel M. Lynn, Barrister-at-Law A. McMahon ja solicitor E. Lyons,

— Immigrant Council of Ireland, edustajinaan Senior Counsel P. Dillon Malone, Barrister-at-Law A. Lowry ja solicitor H. Becker,

— Irlanti, asiamiehinään E. Creedon ja G. Samuel, avustajinaan Senior Counsel D. Conlan Smyth ja Barrister-at-Law F. O'Sullivan,

— Tanskan hallitus, asiamiehinään C. Thorning ja M. Wolff,

— Kreikan hallitus, asiamiehenään T. Papadopoulou,

— Espanjan hallitus, asiamiehenään L. Banciella Rodríguez-Miñón,

— Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään V. Kaye, avustajinaan Barrister-at-Law B. Lask ja Barrister-at-Law G. Facenna,

— Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin, J. Tomkin ja C. Tufvesson,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.5.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY (EUVL L 158, s. 77, oikaisu EUVL 2004, L 229, s. 35 ja EUVL 2005, L 197, s. 34) 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 13 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty kolmessa asiassa, joissa valittajina ovat Kuldip Singh, Denzel Njume ja Khaled Aly ja joissa kaikissa vastapuolena on Minister for Justice and Equality (oikeus- ja tasa-arvoministeri, jäljempänä ministeri). Asioissa on kyse siitä, että ministeri oli hylännyt valittajien hakemukset, jotka koskivat heidän oleskeluoikeutensa säilymistä heidän avioerojensa jälkeen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2004/38 johdanto-osan 15 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Perheenjäsenille olisi annettava oikeudellinen suoja siltä varalta, että unionin kansalainen kuolee, avioliitto tai rekisteröity parisuhde purkautuu tai avioliitto julistetaan mitättömäksi. Sen vuoksi olisi perhe-elämän suojaa ja ihmisarvoa kunnioittaen ja tietyissä tapauksissa väärinkäytösten estämiseksi toteutettava toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että vastaanottavan jäsenvaltion alueella jo oleskelevat perheenjäsenet säilyttävät tällaisissa olosuhteissa oleskeluoikeutensa yksinomaisesti henkilökohtaisena oikeutena.”

4 Kyseisen direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

1) ’unionin kansalaisella’ henkilöä, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus

2) ’perheenjäsenellä’

   a) aviopuolisoa;

   – –

3) ’vastaanottavalla jäsenvaltiolla’ jäsenvaltiota, johon unionin kansalainen siirtyy käyttääkseen oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun.”

5 Direktiivin 3 artiklan, jonka otsikko on ”Henkilöt, joihin tätä direktiiviä sovelletaan”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin unionin kansalaisiin, jotka siirtyvät toiseen jäsenvaltioon tai oleskelevat toisessa jäsenvaltiossa kuin jonka kansalaisia he ovat, sekä heidän 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyihin perheenjäseniinsä, jotka tulevat heidän mukanaan tai seuraavat heitä myöhemmin.”

6 Direktiivin 7 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeus oleskella yli kolme kuukautta”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Unionin kansalaisilla on oikeus oleskella toisen jäsenvaltion alueella yli kolmen kuukauden ajan

a) jos he ovat työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia vastaanottavassa jäsenvaltiossa; tai

b) jos heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutusturva vastaanottavassa jäsenvaltiossa; tai

c) – jos he ovat kirjoittautuneet yksityiseen tai julkiseen laitokseen, jonka vastaanottava jäsenvaltio on hyväksynyt tai jota se rahoittaa lainsäädäntönsä tai hallinnollisen käytäntönsä mukaisesti, pääasiallisena tarkoituksenaan osallistua koulutukseen, ammattikoulutus mukaan lukien, ja

— jos heillä on kattava sairausvakuutusturva vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja he osoittavat asiaankuuluvalle kansalliselle viranomaiselle vakuutuksella tai muulla vastaavalla valitsemallaan tavalla, että heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle; tai

d) jos he ovat a, b tai c alakohdassa tarkoitetut edellytykset täyttävän unionin kansalaisen mukana matkustavia tai häntä myöhemmin seuraavia perheenjäseniä.

2. Edellä 1 kohdassa säädetty oleskeluoikeus koskee myös perheenjäseniä, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja jotka tulevat unionin kansalaisen mukana vastaanottavaan jäsenvaltioon tai seuraavat häntä sinne myöhemmin, edellyttäen, että kyseinen unionin kansalainen täyttää 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitetut edellytykset.”

7 Direktiivin 2004/38 12 artiklassa, jonka otsikko on ”Perheenjäsenten oleskeluoikeuden säilyminen unionin kansalaisen kuoltua tai poistuttua jäsenvaltiosta”, säädetään seuraavaa:

”1. Unionin kansalaisen kuolema tai poistuminen vastaanottavan jäsenvaltion alueelta ei vaikuta hänen perheenjäsentensä, jotka ovat jonkin jäsenvaltion kansalaisia, oleskeluoikeuteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta toisen alakohdan soveltamista.

Kyseisten henkilöiden on ennen pysyvän oleskeluoikeuden saamista täytettävä 7 artiklan 1 kohdan a, b, c tai d alakohdassa säädetyt edellytykset.

2. Unionin kansalaisen perheenjäsenet, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja jotka ovat oleskelleet vastaanottavassa jäsenvaltiossa perheenjäseninä vähintään yhden vuoden ajan ennen unionin kansalaisen kuolemaa, eivät menetä oleskeluoikeuttaan tämän kuoleman myötä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta toisen alakohdan soveltamista.

Ennen kuin asianomaiset henkilöt saavat oikeuden pysyvään oleskeluun, heidän oleskeluoikeuteensa sovelletaan edelleen vaatimusta, jonka mukaan heidän on voitava todistaa olevansa työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia tai että heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutusturva vastaanottavassa jäsenvaltiossa, tai että he ovat nämä edellytykset täyttävän henkilön vastaanottavaan jäsenvaltioon jo muodostuneen perheen jäseniä. ’Riittävät varat’ on määritelty 8 artiklan 4 kohdassa.

Nämä perheenjäsenet säilyttävät oleskeluoikeutensa yksinomaan henkilökohtaisten perusteiden nojalla.

3. Unionin kansalaisen poistuessa vastaanottavan jäsenvaltion alueelta tai kuollessa hänen lapsensa tai lasten tosiasiallisena huoltajana toimiva vanhempi eivät, kansalaisuudestaan riippumatta, menetä oleskeluoikeuttaan ennen lasten opintojen päättymistä, jos lapset oleskelevat vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja ovat kirjoilla oppilaitoksessa opiskellakseen siellä.”

8 Direktiivin 2004/38 13 artiklan, jonka otsikko on ”Perheenjäsenten oleskeluoikeuden säilyminen avioeron, avioliiton mitättömäksi julistamisen tai rekisteröidyn parisuhteen päättymisen jälkeen”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Unionin kansalaisen perheenjäsenet, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, eivät menetä oleskeluoikeuttaan avioeron, avioliiton mitättömäksi julistamisen eivätkä 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun rekisteröidyn parisuhteen päättymisen jälkeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta toisen alakohdan soveltamista, jos

a) avioliitto tai rekisteröity parisuhde on kestänyt ennen avioeron, avioliiton mitättömäksi julistamisen tai 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun rekisteröidyn parisuhteen päättymisen edellyttämän menettelyn vireillepanoa vähintään kolme vuotta, joista yksi vuosi vastaanottavassa jäsenvaltiossa – –

– –

Ennen kuin asianomaiset saavat oikeuden pysyvään oleskeluun, heidän oleskeluoikeuteensa sovelletaan edelleen vaatimusta, jonka mukaan heidän on voitava todistaa olevansa työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia tai että heillä on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutusturva vastaanottavassa jäsenvaltiossa, tai että he ovat nämä edellytykset täyttävän henkilön vastaanottavaan jäsenvaltioon jo muodostuneen perheen jäseniä. 'Riittävät varat' on määritelty 8 artiklan 4 kohdassa.

Nämä perheenjäsenet säilyttävät oleskeluoikeutensa yksinomaan henkilökohtaisten perusteiden nojalla."

9 Tämän direktiivin 14 artiklan, jonka otsikko on "Oleskeluoikeuden säilyminen", 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Unionin kansalaisella ja hänen perheenjäsenillään on 7, 12 ja 13 artiklassa säädetty oleskeluoikeus sikäli kuin he täyttävät näissä artikloissa säädetyt edellytykset.

– –"

Irlannin oikeus

10 Direktiivin 2004/38 säännökset saatettiin osaksi Irlannin oikeutta Euroopan yhteisöistä (henkilöiden vapaa liikkuvuus) (nro 2) vuonna 2006 annetulla asetuksella (European Communities (Free Movement of Persons) (No 2) Regulations 2006, SI 2006, nro 656; jäljempänä vuoden 2006 asetus).

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

Ensimmäinen pääasia

11 Singh on Intian kansalainen, joka saapui Irlantiin 6.2.2002 opiskelijaviisumilla ja oleskeli tämän jälkeen laillisesti tässä jäsenvaltiossa.

12 Singh avioitui 11.11.2005 Latvian kansalaisen kanssa, joka työskenteli ja oleskeli laillisesti Irlannissa. Heille syntyi 3.12.2007 lapsi, joka on niin ikään Latvian kansalainen.

13 Tuomion Metock ym. (C-127/08, EU:C:2008:449) antamisen jälkeen ja direktiivin 2004/38 säännösten mukaisesti Singhille myönnettiin oleskelulupa Irlannissa viideksi vuodeksi sellaisen unionin kansalaisen aviopuolisona, joka asui Irlannissa ja käytti siellä EUT-sopimukseen perustuvia oikeuksiaan.

14 Singhin vaimo työskenteli eri työpaikoissa keskeytyksettä vuodesta 2004 kesäkuuhun 2009.

15 Singh avasi 2009 Irlannissa pizzaravintolan vuonna 2009, jota hän hoiti yhdessä liikekumppaninsa kanssa 29.5.2009 alun perin kymmeneksi vuodeksi tehdyn franchising-sopimuksen nojalla. Tämän jälkeen Singh elätti perhettään, koska hänen vaimonsa hoiti heidän poikaansa kotona.

16 Singhin puolisoiden avioliitossa oli ongelmia, ja Singhin vaimo poistui Irlannista helmikuussa 2010 ja pani avioeromenettelyn vireille Latviassa syyskuussa 2010. Avioero tuli voimaan 12.5.2011.

17 Singh haki 14.12.2011 avioeron jälkeen oleskelulupansa säilyttämistä ja pysyvää oleskelulupaa Irlannissa direktiivin 2004/38 ja sen kansallisen täytäntöönpanosäännöstön nojalla sillä perusteella, että hän oli ollut avioliitossa unionin kansalaisen kanssa, että hän oli unionin kansalaisen isä ja että lakisääteiset edellytykset täyttyivät, koska hänen avioliittonsa oli kestänyt yli kolme vuotta, joista yhden vuoden Irlannissa. Kyseisenä ajankohtana Singh oli joko itsenäinen ammatinharjoittaja tai palkkatyössä.

18 Ministeri hylkäsi nämä vaatimukset 30.4.2012 tekemällään päätöksellä seuraavin perustein:

”– – koska [entinen puolisonne] poistui [Irlannin] valtiosta 2010, hänen ei enää katsota käyttävän Euroopan unionin perussopimuksiin perustuvia oikeuksiaan valtiossa [vuoden 2006] asetuksen 6 §:n 2 momentin [b kohdan] mukaisesti, eikä hänellä enää ole oleskeluoikeutta tässä valtiossa [tämän asetuksen] 6 §:n mukaan. [Teidän] ei näin ollen enää ole mahdollista johtaa oleskeluoikeutta [entiseltä puolisoltanne] [vuoden 2006] asetuksen 6 §:n 2 momentin b kohdan säännösten nojalla.”

19 Singh haki hallinnollisessa menettelyssä muutosta tähän päätökseen sillä perusteella, että hänellä oli henkilökohtainen oleskeluoikeus Irlannissa vuoden 2006 asetuksen 10 §:n mukaisesti, jolla pannaan täytäntöön direktiivin 2004/38 13 artikla.

20 Ministerin valitusosasto ilmoitti Singhille kirjeellä 12.11.2012, että hänen valituksensa oli hylätty.

21 Singhin erityinen tilanne huomioon ottaen hänelle myönnettiin poikkeuksellisesti uusittavissa oleva lupa oleskella Irlannissa yhden vuoden ajan, ja hänellä oli tämän luvan perusteella oikeus oleskella ja työskennellä ilman työlupaa. Singh saattoi siis kansallisen oikeuden nojalla harjoittaa taloudellista toimintaa tässä jäsenvaltiossa.

Toinen pääasia

22 Njume, joka ilmoittaa olevansa Kamerunin kansalainen, haki turvapaikkaa Saksasta 6.1.2004.

23 Njume ilmoittaa tavanneensa tammikuussa 2005 erään Saksan kansalaisen, aloittaneensa tämän kanssa suhteen ja eläneensä sitten yhdessä tämän kanssa Eslohessa (Saksa) noin 18 kuukauden ajan.

24 Njume saapui Irlantiin laittomasti ja haki sieltä turvapaikkaa 4.9.2006. Njume avioitui ystävättärensä kanssa Corkin (Irlanti) maistraatissa 4.1.2007.

25 Tuomion Metock ym. (C-127/08, EU:C:2008:449) antamisen jälkeen ja direktiivin 2004/38 säännösten mukaisesti Njumelle myönnettiin 3.12.2008 tehdyllä päätöksellä oleskelulupa Irlannissa viideksi vuodeksi sellaisen unionin kansalaisen aviopuolisona, joka asui Irlannissa ja käytti siellä EUT-sopimukseen perustuvia oikeuksiaan. Lupa myönnettiin taannehtivasti 11.10.2007 lukien ja siitä osoitukseksi annettiin oleskelukortti.

26 Njume, joka tämän jälkeen sai töitä, toteaa, että hän ja hänen vaimonsa asuivat Irlannissa loppuvuodesta 2006 lukien tammikuuhun 2011 saakka lukuun ottamatta sitä, että he kävivät kolme kertaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jossa he viettivät kulloinkin kymmenen päivää, jotta hänen vaimonsa saattoi etsiä sieltä töitä. Njume ilmoittaa elättäneensä vaimoaan ansioillaan vuosien 2008 ja 2011 välisenä aikana.

27 Ministerille ilmoitettiin 25.2.2011 päivätyllä kirjeellä, että Njumen vaimo oli poistunut Irlannista alkuvuodesta 2011 ja että tämä oli palannut Saksaan. Njume ilmoitti 25.3.2011 päivätyssä kirjeessään, että vuoden 2006 asetuksen 9 §:n nojalla, jolla direktiivin 2004/38 12 artikla pantiin täytäntöön, hänen oikeutensa oleskella Irlannissa säilyy siinä tapauksessa, että unionin kansalainen poistuu tästä jäsenvaltiosta.

28 Njumen vaimo jätti avioerohakemuksen Yhdistyneessä kuningaskunnassa 14.6.2011.

29 Ministeri ilmoitti Njumelle 12.7.2011 päivätyllä kirjeellään, että vuoden 2006 asetuksen 9 §:ää ei sovelleta hänen tilanteeseensa. Njume ilmoitti 22.7.2011 päivätyllä kirjeellä ministerille avioerohakemuksesta.

30 High Court of Justice (England & Wales), Family Division (Yhdistynyt kuningaskunta) antoi 21.12.2011 väliaikaisen avioeropäätöksen, jossa se totesi, että kyseisenä ajankohtana Njumen ja hänen puolisonsa katsottiin ”asuneen erillään yhtäjaksoisesti ainakin kaksi vuotta, jotka välittömästi edelsivät avioerohakemuksen tekemistä”. Lopullinen avioeropäätös annetiin 28.3.2012.

31 Avioeron jälkeen Njume vaati, että hänen oikeutensa oleskella Irlannissa säilyy vuoden 2006 asetuksen 10 §:n nojalla, jolla pantiin täytäntöön direktiivin 2004/38 13 artiklan 2 kohta.

32 Ministeri epäsi 21.9.2012 tekemällään päätöksellä tämän oleskeluoikeuden mainitun asetuksen 10 §:n 2 kohdan mukaisesti.

33 Njumelle myönnettiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti 12.9.2013 tehdyllä päätöksellä uusittavissa oleva oleskelulupa Irlannissa kolmeksi vuodeksi eli 12.9.2016 saakka.

Kolmas pääasia

34 Egyptin kansalainen Aly saapui Irlantiin 14.3.2007 turistiviisumilla, jonka nojalla hän sai oleskella tässä jäsenvaltiossa 14.6.2007 saakka. Aly avioitui 12.7.2007 erään Liettuan kansalaisen kanssa mainitussa jäsenvaltiossa. Hän sai vuoden 2006 asetuksen nojalla 21.8.2008 oleskelukortin, joka vahvistettiin taannehtivasti 3.2.2008 lukien. Kyseinen oleskelukortti oli voimassa viisi vuotta eli 2.2.2013 saakka.

35 Alyn puoliso työskenteli Irlannissa 1.5.2004 lukien tammikuuhun 2009 saakka, jolloin hän menetti työpaikkansa taloudellisen toiminnan heikkenemisen vuoksi. Hän sai työttömyysetuutta kesäkuuhun 2009 saakka. Alyn pariskunta eli Alyn ansioilla, kun hänen vaimonsa haki töitä. Alyn vaimo matkusti maaliskuussa 2011 Yhdistyneeseen kuningaskuntaan työskennelläkseen siellä lyhyen ajan.

36 Aly ilmoitti 14.8.2012 päivätyllä kirjeellään Irish Naturalisation and Immigration Servicelle (kansalaisuuden myöntämisestä ja maahanmuutosta vastaava Irlannin virasto, jäljempänä INIS), että niiden kuuden kuukauden aikana, jotka seurasivat hänen vaimonsa muuttoa Lontooseen (Yhdistynyt kuningaskunta) työskentelemään, pariskunta oli eronnut. Vaimo halusi jäädä Lontooseen, mutta Aly ei halunnut asettua sinne.

37 INIS ilmoitti kirjeellä 3.10.2012 Alylle aikovansa lakkauttaa tämän oleskeluoikeuden Irlannissa ja kehotti häntä esittämään huomautuksensa.

38 Aly ilmoitti 15.10.2012 päivätyllä kirjeellä INISille, että Liettuassa oli pantu vireille avioeromenettely ja että avioeropäätös annettaisiin pian. Hän katsoi, että hänellä oli direktiivin 2004/38 13 artiklan nojalla oikeus oleskella Irlannissa.

39 INIS lakkautti 12.11.2012 tekemällään päätöksellä (jäljempänä riidanalainen päätös) Alyn oleskeluoikeuden Irlannissa. Päätöksessä todettiin muun muassa seuraavaa:

”On todettava lisäksi, että [puolisonne] on poistunut valtiosta, eikä hän ole huomattavan pitkään aikaan käyttänyt Euroopan unionin perussopimuksiin perustuvia oikeuksiaan [vuoden 2006 asetuksen] 6 §:n 2 momentin mukaisesti. Näin ollen pyydämme Teitä huomioimaan, että perusteet, joiden nojalla Teille annettiin lupa oleskella, eivät enää ole sovellettavissa, koska [vuoden 2006 asetuksen] mukaan johdettu oikeutenne ei enää ole voimassa siitä lähtien, kun puolisonne, joka on unionin kansalainen, lakkasi käyttämästä Euroopan unionin perussopimuksiin perustuvia oikeuksiaan valtiossa. [Vuoden 2006 asetuksen] 10 §:n 2 momentti koskee oleskeluoikeuden säilymistä yksilöllisellä ja henkilökohtaisella perusteella avioerotapauksessa. Koska Te ette ole eronnut ja koska oleskeluoikeutenne lakkasi olemasta voimassa, kun [puolisonne] lakkasi käyttämästä Euroopan unionin perussopimuksiin perustuvia oikeuksiaan valtiossa, oikeutta oleskeluoikeuden säilymiseen ei ole.”

40 Saatuaan riidanalaisen päätöksen tiedoksi Aly ilmoittautui toimivaltaisille maahanmuuttoviranomaisille, mihin hänet oli velvoitettu, ja eräs virkamies tuhosi hänen oleskelukorttinsa. Kyseinen virkamies otti myös yhteyttä Alyn työnantajaan estääkseen Alya jatkamasta työskentelyä.

41 Hight Court myönsi 10.12.2012 Alylle luvan tehdä riidanalaisen päätöksen tuomioistuinvalvontaa koskevan hakemuksen.

42 Alylle myönnettiin tämän menettelyn päätyttyä 17.12.2012 tehdyllä päätöksellä tilapäinen työ- ja oleskelulupa Irlannissa.

43 Liettuan viranomaiset antoivat asianomaisille 12.3.2013 todistuksen avioerosta.

44 Tässä yhteydessä High Court päätti kolmessa pääasiassa lykätä asioiden käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kun unionin kansalaisen ja kolmannen maan kansalaisen välinen avioliitto päättyy avioeroon, joka on saatu sen jälkeen, kun unionin kansalainen on poistunut vastaanottavasta jäsenvaltiosta, jossa unionin kansalainen oli käyttänyt unionin oikeuksia, ja kun direktiivin 2004/38 7 artiklaa ja 13 artiklan 2 kohdan [ensimmäisen alakohdan] a alakohtaa sovelletaan, säilyttääkö kolmannen maan kansalainen tämän jälkeen oleskeluoikeuden vastaanottavassa jäsenvaltiossa? Jos vastaus on kieltävä, onko kolmannen maan kansalaisella oleskeluoikeus vastaanottavassa jäsenvaltiossa ajanjaksona, joka edeltää avioeroa ja seuraa unionin kansalaisen poistumista vastaanottavasta jäsenvaltiosta?

2) Täyttyvätkö direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa asetetut edellytykset, kun puoliso, joka on unionin kansalainen, ilmoittaa, että hänellä on direktiivin 8 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuin tavoin riittävät varat osittain puolisonsa, joka on kolmannen maan kansalainen, varojen perusteella?

3) Jos toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko valittajien kaltaisilla henkilöillä unionin oikeuden nojalla oikeus työskennellä vastaanottavassa jäsenvaltiossa hankkiakseen direktiivin 7 artiklassa tarkoitetut riittävät varat tai myötävaikuttaakseen niiden hankkimiseen?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Alustavat huomautukset

45 Tämä asia koskee kolmea kolmannen maan kansalaista, jotka avioiduttuaan Irlannissa asuvien ja työskentelevien unionin kansalaisten kanssa ovat saaneet tässä jäsenvaltiossa oleskeluoikeuden, jonka voimassaolo vaihtelee kolmen kuukauden ja viiden vuoden välillä, direktiivin 2004/38 7 artiklan 2 kohdan nojalla puolisoina, jotka tulevat unionin kansalaisen mukana vastaanottavaan jäsenvaltioon tai seuraavat häntä sinne myöhemmin.

46 Näissä kolmessa pääasiassa on kiistatonta, että ennen kuin tämä voimassaolo päättyi, puoliso, joka on unionin kansalainen, poistui Irlannista asettuakseen johonkin toiseen jäsenvaltioon, kun taas puoliso, joka on kolmannen maan kansalainen, jäi Irlantiin.

47 On myös kiistatonta, että puolisot, jotka ovat unionin kansalaisia, tekivät jonkin aikaa lähtönsä jälkeen avioerohakemukset, jotka ovat johtaneet tuomioistuinratkaisuihin, joissa todettiin päättyneiksi nämä unionin kansalaiset asianomaisiin kolmansien maiden kansalaisiin sitoneet avioliitot.

Ensimmäinen kysymys

48 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensimmäisellä kysymyksellään, onko direktiivin 2004/38 13 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että kolmannen maan kansalaisen, joka on eronnut unionin kansalaisesta ja jonka avioliitto oli kestänyt ennen avioeromenettelyn vireillepanoa vähintään kolme vuotta, joista vähintään yksi vuosi vastaanottavassa jäsenvaltiossa, oleskeluoikeus voi säilyä tässä jäsenvaltiossa tämän säännöksen perusteella, kun avioeroa edelsi puolison, joka on unionin kansalainen, poistuminen tästä jäsenvaltiosta.

49 On siis täsmennettävä, mitkä ovat direktiivin 2004/38 13 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan soveltamisen edellytykset ja erityisesti, onko kolmannen maan kansalaisen puolison, joka on unionin kansalainen, oleskeltava vastaanottavassa jäsenvaltiossa tämän direktiivin 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti avioeropäätöksen antamiseen saakka, jotta tämä kolmannen maan kansalainen voi vedota mainitun direktiivin 13 artiklan 2 kohtaan.

50 Siltä osin kuin kyse on sellaisten kolmansien maiden kansalaisten, jotka ovat unionin kansalaisen perheenjäseniä, oleskeluoikeudesta vastaanottavassa jäsenvaltiossa, on palautettava mieleen ensiksikin unionin tuomioistuimen vakiintunut oikeuskäytäntö, jonka mukaan direktiivillä 2004/38 kolmannen maiden kansalaisille annetut oikeudet eivät ole näiden kansalaisten itsenäisiä oikeuksia, vaan unionin kansalaisen liikkumisvapauden käyttämisestä johdettuja oikeuksia. Näiden johdettujen oikeuksien tavoite ja oikeutus perustuvat toteamukseen, jonka mukaan tällaisten oikeuksien tunnustamisen epääminen voi loukata unionin kansalaisen liikkumisvapautta siten, että se saa hänet luopumaan käyttämästä oikeuttaan tulla vastaanottavaan jäsenvaltioon ja oleskella siellä (ks. vastaavasti tuomio O ja B, C-456/12, EU:C:2014:135, 36 ja 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 On muistettava myös, että direktiivin 2004/38 mukaista oikeutta tulla jäsenvaltioon ja oleskella siellä ei siten ole kaikilla kolmansien valtioiden kansalaisilla vaan ainoastaan niillä, jotka ovat sellaisen unionin kansalaisen, joka on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen sijoittautumalla johonkin muuhun jäsenvaltioon kuin siihen, jonka kansalainen hän on, tämän direktiivin 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuja perheenjäseniä (tuomio Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

52 Direktiivin 2004/38 3 artiklan 1 kohdassa edellytetään lisäksi, että unionin kansalaisen, joka siirtyy toiseen jäsenvaltioon tai oleskelee toisessa jäsenvaltiossa kuin jonka kansalainen hän on, perheenjäsen tulee hänen mukanaan tai seuraa häntä myöhemmin, jotta tätä direktiiviä sovelletaan häneen (ks. tuomio Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, 61 kohta).

53 Direktiivin 2004/38 7 artiklassa, joka koskee oikeutta yli kolme kuukautta kestävään oleskeluun toisen jäsenvaltion alueella, edellytetään myös, että unionin kansalaisen perheenjäsenet, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, tulevat unionin kansalaisen mukana tai seuraavat häntä myöhemmin vastaanottavaan jäsenvaltioon, jotta he voivat saada siellä oleskeluoikeuden (tuomio Metock ym., C-127/08, EU:C:2008:449, 86 kohta).

54 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, että edellytys, jonka mukaan kolmannen maan kansalaisen on tultava unionin kansalaisen mukana tai seurattava häntä myöhemmin, on ymmärrettävä niin, että se ei merkitse, että puolisoiden olisi asuttava yhdessä samassa taloudessa, vaan sitä, että heidän molempien on oleskeltava jäsenvaltiossa, jossa puoliso, joka on unionin kansalainen, käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen (ks. vastaavasti tuomio Ogieriakhi, C-244/13, EU:C:2014:2068, 39 kohta).

55 Unionin kansalaisen perheenjäsenet, jotka ovat kolmannen maan kansalaisia, voivat vedota direktiivissä 2004/38 säädettyyn oleskeluoikeuteen vain siinä vastaanottavassa jäsenvaltiossa, jossa kyseinen unionin kansalainen oleskelee, mutta ei muissa jäsenvaltioissa (ks. vastaavasti tuomio Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, 63 ja 64 kohta).

56 Direktiivin 2004/38 7 artiklan 2 kohdassa tunnustetaan lisäksi unionin kansalaisen perheenjäsenille, jotka ovat kolmannen maan kansalaisia ja jotka tulevat unionin kansalaisen mukana vastaanottavaan jäsenvaltioon tai seuraavat häntä sinne myöhemmin, oikeus oleskella tässä jäsenvaltiossa yli kolme kuukautta edellyttäen, että kyseinen unionin kansalainen itse täyttää direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitetut edellytykset.

57 Lopulta direktiivin 2004/38 14 artiklan 2 kohdan nojalla unionin kansalaisen perheenjäsenten oleskeluoikeus vastaanottavassa jäsenvaltiossa direktiivin 7 artiklan 2 kohdan perusteella säilyy vain sikäli kuin he täyttävät tässä säännöksessä säädetyt edellytykset.

58 Tästä seuraa, että kun unionin kansalainen, joka on pääasian valittajien puolisoiden kaltaisessa tilanteessa, lähtee vastaanottavasta jäsenvaltiosta ja asettautuu johonkin toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan, tämän unionin kansalaisen puoliso, joka on kolmannen maan kansalainen, ei enää täytä vaadittavia edellytyksiä, jotta hänellä olisi oleskeluoikeus vastaanottavassa jäsenvaltiossa direktiivin 2004/38 7 artiklan 2 kohdan nojalla. On kuitenkin tutkittava, voiko – ja millä edellytyksin – mainittu puoliso vedota oleskeluoikeuteen direktiivin 2004/38 13 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan perusteella, kun unionin kansalaisen poistumista seuraa avioero.

59 Direktiivin 2004/38 13 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaan unionin kansalainen perheenjäsenet, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, eivät menetä oleskeluoikeuttaan, ”jos avioliitto –– on kestänyt ennen avioeron –– edellyttämän menettelyn vireillepanoa vähintään kolme vuotta, joista yksi vuosi vastaanottavassa jäsenvaltiossa”.

60 Tämä säännös vastaa siis mainitun direktiivin johdanto-osan 15 perustelukappaleen tarkoitukseen, joka on oikeudellisen suojan antaminen perheenjäsenille siltä varalta, että unionin kansalainen kuolee, avioliitto tai rekisteröity parisuhde purkautuu tai avioliitto julistetaan mitättömäksi, siten, että toteutetaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että vastaanottavan jäsenvaltion alueella jo oleskelevat perheenjäsenet säilyttävät tällaisissa olosuhteissa oleskeluoikeutensa yksinomaisesti henkilökohtaisena oikeutena.

61 Kyseiseen säännökseen sisältyvä viittaus yhtäältä vastaanottavaan jäsenvaltioon, joka määritellään direktiivin 2004/38 2 artiklan 3 alakohdassa vain viittauksella siihen, että unionin kansalainen käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun, ja toisaalta avioeromenettelyn vireillepanoon merkitsee väistämättä, että unionin kansalaisen puolison, joka on kolmannen maan kansalainen, oleskeluoikeus voi säilyä direktiivin 2004/38 13 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan perusteella vain, jos jäsenvaltio, jossa tämä kolmannen maan kansalainen asuu, on direktiivin 2004/38 2 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettu vastaanottava jäsenvaltio avioeromenettelyn vireillepanoajankohtana.

62 Tästä ei kuitenkaan ole kyse, jos unionin kansalainen lähtee ennen tällaisen menettelyn vireillepanoa jäsenvaltiosta, jossa hänen puolisonsa asuu, asettautuakseen johonkin toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan. Tässä tapauksessa kolmannen maan kansalaisen johdettu oleskeluoikeus direktiivin 2004/38 7 artiklan 2 kohdan perusteella on päättynyt unionin kansalaisen poistuessa, eikä se siis voi enää säilyä tämän direktiivin 13 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan perusteella.

63 Tästä seuraa, että jos kolmannen maan kansalaisella, joka on unionin kansalaisen puoliso, on avioeromenettelyn vireillepanoajankohtana oleskeluoikeus direktiivin 2004/38 7 artiklan 2 kohdan perusteella, tämä oikeus säilyy tämän direktiivin 13 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan perusteella sekä avioeromenettelyn ajan että avioeron myöntämisen jälkeen, kunhan mainitun direktiivin 13 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa vahvistetut edellytykset täyttyvät.

64 Kolmessa pääasiassa asianomaisten kolmansien maiden kansalaisten puolisot, jotka ovat unionin kansalaisia, poistuivat vastaanottavasta jäsenvaltiosta ja asettautuivat johonkin toiseen jäsenvaltioon jo ennen avioeromenettelyn aloittamista.

65 Edellä 58 kohdasta käy ilmi, että sen jälkeen kun puoliso, joka on unionin kansalainen, on poistunut vastaanottavasta jäsenvaltiosta, puoliso, joka on kolmannen maan kansalainen, ei enää täytä oleskeluoikeuden nauttimisen edellytyksiä direktiivin 2004/38 7 artiklan 2 kohdan nojalla vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

66 Näin ollen on todettava, että kolmannen maan kansalaisen puolison, joka on unionin kansalainen, on oleskeltava vastaanottavassa jäsenvaltiossa direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti aina avioeromenettelyn vireillepanoajankohtaan asti, jotta tämä kolmannen maan kansalainen voisi vedota oikeuteensa oleskella tässä jäsenvaltiossa tämän direktiivin 13 artiklan 2 kohdan perusteella.

67 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 27 kohdassa, tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa puolison, joka on unionin kansalainen, poistuminen on jo merkinnyt puolison, joka on kolmannen maan kansalainen ja joka jää vastaanottavaan jäsenvaltioon, oleskeluluvan menetystä. Myöhempi avioerohakemus ei voi johtaa tämän oikeuden takaisin saamiseen, sillä direktiivin 2004/38 13 artiklassa säädetään ainoastaan olemassa olevan oleskeluoikeuden säilymisestä.

68 Tämä ei merkitse, että kansallisen oikeuden, jolla voidaan antaa laajempi suoja, perusteella pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa kolmannen maan kansalainen ei voisi – kuten käsiteltävänä olevissa tapauksissa – saada lupaa jatkaa oleskelua asianomaisessa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti tuomio Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, 60 kohta).

69 Lisäksi kolmessa pääasiassa valittajille on heidän avioerojensa jälkeen annettu kansallisen oikeuden nojalla tilapäinen lupa oleskella ja työskennellä Irlannissa, ja he ovat tämän luvan ansiosta voineet jatkaa laillista oleskelua tässä jäsenvaltiossa, ja tämä lupa on lähtökohtaisesti uusittavissa, kuten ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi.

70 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2004/38 13 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kolmannen maan kansalaisen, joka on eronnut unionin kansalaisesta ja jonka avioliitto oli kestänyt ennen avioeromenettelyn vireillepanoa vähintään kolme vuotta, joista vähintään yksi vuosi vastaanottavassa jäsenvaltiossa, oleskeluoikeus ei voi säilyä tässä jäsenvaltiossa tämän säännöksen perusteella, kun avioeromenettelyn vireillepanoa edelsi puolison, joka on unionin kansalainen, poistuminen mainitusta jäsenvaltiosta.

Toinen kysymys

71 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy toisella kysymyksellään ennen kaikkea, onko direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että unionin kansalaisella on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, myös silloin, kun nämä varat ovat peräisin osittain hänen puolisoltaan, joka on kolmannen maan kansalainen.

72 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että kolmessa pääasiassa on ennen puolison, joka on unionin kansalainen, poistumista vastaanottavasta jäsenvaltiosta todettu ajanjakso, jonka aikana viimeksi mainittu ei ole työskennellyt tässä jäsenvaltiossa, joten puoliso, joka on kolmannen maan kansalainen, on mainitussa jäsenvaltiossa harjoittamastaan toiminnasta saamien tulojen avulla elättänyt perhettä.

73 Direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdasta ja 2 kohdasta ilmenee, että unionin kansalaisen, joka oleskelee toisen jäsenvaltion alueella olematta työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja, perheenjäsenillä on kansalaisuudestaan riippumatta oikeus tulla tällaisen kansalaisen mukana vastaanottavaan jäsenvaltioon tai seurata häntä sinne myöhemmin, edellyttäen, että kyseisellä kansalaisella on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat ja kattava sairausvakuutusturva vastaanottavassa jäsenvaltiossa (tuomio Ibrahim ja Secretary of State for the Home Department, C-310/08, EU:C:2010:80, 28 kohta).

74 Unionin tuomioistuin on kuitenkin jo todennut, että tähän säännökseen sisältyvää ilmaisua ”on riittävät varat” on tulkittava siten, että on riittävää, että unionin kansalaisella on tällaiset varat, eikä kyseisessä säännöksessä aseteta mitään vaatimuksia niiden alkuperän suhteen, joten nuo varat voivat tulla esimerkiksi kolmannen maan kansalaiselta (ks. tuomio Alokpa ja Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

75 Kuten unionin tuomioistuin on myös jo todennut, varojen riittävyyttä koskevan edellytyksen tulkitsemisella siten, että asianomaisella pitäisi itsellään olla nämä varat, eikä hän voisi tältä osin vedota mukanaan olevan perheenjäsenen varoihin, lisättäisiin kyseiseen edellytykseen, sellaisena kuin se on esitetty direktiivissä 2004/38, varojen alkuperää koskeva vaatimus, jolla puututtaisiin kohtuuttomasti SEUT 21 artiklassa taatun vapaata liikkumista ja oleskelua koskevan, perustavanlaatuisen oikeuden käyttämiseen, koska tällainen vaatimus ei ole tarpeen tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi eli jäsenvaltioiden julkisen talouden suojelemiseksi (ks. vastaavasti tuomio Zhu ja Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, 33 kohta).

76 Tästä seuraa, että se, että osa unionin kansalaisen varoista on peräisin varoista, jotka puoliso, joka on kolmannen maan kansalainen, on saanut vastaanottavassa jäsenvaltiossa harjoittamastaan toiminnasta, ei estä sitä, että direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ilmaistun varojen riittävyyttä koskevan edellytyksen katsottaisiin täyttyneen.

77 Edellä esitetty huomioon ottaen toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että unionin kansalaisella on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, myös silloin, kun nämä varat ovat peräisin osittain hänen puolisoltaan, joka on kolmannen maan kansalainen.

Kolmas kysymys

78 Kun toiseen kysymykseen annettava vastaus otetaan huomioon, kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

79 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY 13 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kolmannen maan kansalaisen, joka on eronnut unionin kansalaisesta ja jonka avioliitto oli kestänyt ennen avioeromenettelyn vireillepanoa vähintään kolme vuotta, joista vähintään yksi vuosi vastaanottavassa jäsenvaltiossa, oleskeluoikeus ei voi säilyä tässä jäsenvaltiossa tämän säännöksen perusteella, kun avioeromenettelyn vireillepanoa edelsi puolison, joka on unionin kansalainen, poistuminen mainitusta jäsenvaltiosta.

2) Direktiivin 2004/38 7 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että unionin kansalaisella on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, myös silloin, kun nämä varat ovat peräisin osittain hänen puolisoltaan, joka on kolmannen maan kansalainen.

Allekirjoitukset